

I. ГУКАНЬНЕ

1990г.

Український Барс Шміслюгіз
"Барака" V

✓ Благаславі, Божа! (2 р.)
Прачыстая маці!
Вясну загукаці,
Зіму замыкаці.
Лета у карэце,
Зіма у вазочку,
Па белым сьняжочку.

Вясна, хадзі у двору, (2 р.)
Нясі ключ за сабою.
Зіму замыкаці,
Вясну адмыкаці.
Зіму на замочак,
Вясну у чауночак.

✓ Вол бушуе -- вясну чуе,
Вол бушуе -- вясну чуе. У!
Воран крача -- сыру хоча,
Воран крача -- сыру хоча. У!
Воран крача -- сыру хоча,
Дзеука плача -- замуж хоча. У!
Не крач воран -- нажарэсься,
Не плач дзеука -- нажывесься. У!
Воран крача сыру з'еушы,
Дзеука плача сына меушы. У!

✓ Жавароначкі, прыляціце,
Цёпла лецейка прынясіце,
А зімачку прыбярэце,
Бо зімачка надаела,
Нам хлебчыкі пераела.
Жавароначкі, прыляціце,
Зямлю-матухну абудзіце,
Дожджыкам напаіце,
Каб травачкі нарасьціла,
Каб волікаў накарміла.

Вол бушуе -- вясну чуе, (2 р.)
Карова раве -- вясну заве.
Воран крача -- есьці хоча, (2 р.)
Дзеука плача -- замуж хоча.
Воран крача сыру з'еушы, (2 р.)
Дзеука плача сына меушы.
Воран крача -- сыр бяленькі, (2 р.)
Дзеука плача -- сын маленькі.
Воран крача -- падлятае, (2 р.)
Дзеука плача -- спавівае.

✓ Каралю, каралевічу-у,
Пастой ты кай калодзезя
Пока я каня выведу,
Пока я седло вынесу,
Да паедзем з каралём на вайну,
Да звазем каралеуну зямлю.

① Вясна, вяс-ы-на-га на калочку, (2 р.)
На напрала на сарочку. Гу!
Вясна, вясна на паліцы,
Не напрала на спадніцы. Гу!
~~Вясна, вясна на калочку,~~
~~Не напрала на сарочку.~~ Гу!
Вясна, вясна на прыпечку,
Не напрала на сьвітачку. Гу!
Вясна, вясна да й на пачы,
Не напрала да й на плечы. Гу!

Песенька мая харошая! У!
Схаваю цябе к налецейку,
А з налецейка ды к ушэсцейку.
Паеду у поле із сахою,
Вазьму песеньку за сабою.
Буду полечка яраваці,
Буду песеньку ёй сьпяваці.
Зіма з лецейкам сустрэлася,
Зіма у лецейка пыталася:
-- Ці было лета, ці не бывала?
Маці на вулку не пускала,
Усё каморачку замыкала.
А у каморачцы вакенечка,
А у вакенечку кватэрачка.
Ох, кіну-гляну у вакенечка,
Да й па вуліцы пылок мяце,
Божая маці танок вядзе,
Шчо й з маладымі малодкамі,
А шчо й з маімі падружкамі.

✓ Ой, вясна, ой, красна,
А што ж ты нам прынесла,
Із караба вытрасла.
-- Да усё жыта-пшаніцу,
Да усякую мятліцу. Гу!..
Ой, вясна, ой, красна,
А што ты нам прынесла,
Із караба вытрасла.
-- Да з крыніцы -- вадзіцу,
Да волікам -- травіцу. Гу!..

Дапамажы, божа, божа мілы,
вясну заклікаці.
Вясну заклікаці, божа мілы,
на красну вясну.
На красну, божа мілы,
на ціхае лета.
На ціхае лета, божа мілы,
радзі, божа, жыта,
Радзі, божа, жыта, божа мілы,
жыта і пшаніцу,
Жыта і пшаніцу, божа мілы,
усякую пашніцу,
Усякую пашніцу, божа мілы,
на полі, на полі,
На полі, на полі, божа мілы,
у гумне стагамі,
У гумне стагамі, божа мілы,
на таку умалотна,

На таку умалотна, божа мілы,
у засеках спорна,
У засеках спорна, божа мілы,
у млыне умолна,
У млыне умолна, божа мілы,
у дзяжы падыходна,
у дзяжы падыходна, божа мілы,
у печы узросна,
У печы узросна, божа мілы,
на стале укройна.

А з-пад лесу, лесу цёмнага
Вясна-красна на увесь сьвет.
Ідзе туча -- людзей куча,
Людзей куча загукальнікаў
(калядоушчыкаў).

Ой, чырачка, пташачка,
Не залетай далечко. Гу!
Не залетай далечко,
Не занось майго венчыка. Гу!
Бо мой венчык барвенчык,
Бо ён ужэ мне потрібчык! Гу!

II. КАРАГОДЫ ✓

(карагод "кывы танок")

Мядуніца, мядуніца лугавая,
ой, лугавая.
Чом ня пахнеш, чом ня пахнеш па усём
лузе,
ой, па усём лузе.
Як мне пахнуць, як мне пахнуць па усём
лузе,
ой, па усём лузе.
Стары бабы, стары бабы прысядзелі,
ой, прысядзелі.
Маладухі, маладухі прыстаялі,
ой, прыстаялі.
Красны дзеўкі, красны дзеўкі прыскакалі,
ой, прыскакалі.

(карагод у два колы, калі няняюцца
месцамі)

Ой, пусьці, маці, да й на рацэ гуляць,
Ой-лі, ой-люлі, да й на рацэ гуляць,
Да й на рацэ гуляць, дай селязнёу жыдаць.
А то й не селязні, дай й не касатыя,
Там два малайцы -- абодва халасты.
А яны ішлі, ішлі, астанаваліся,
Дай за'дну дзевачку да й пасварыліся.
А вы ня біцесья, а й не сварыцесья,
Ой, аднаму ж таму я дастануся,
Да я дастануся да й хлопцу браваму,
Да й хлопцу браваму, да й кучаравам.

② (карагод на тры лікі і усё хутчэй)

За рэчкаю, за ракой,
Ой-лі-лю-лі за ракой.
Там стаяла дзерауцо,
Прачыстая стаяла.
Там дзяучына плакала,
За старога ідучы,
На старога гледзячы.
Ссушыу мяне, маладу,
Як вішаньку у саду.

.....
.....
За малога ідучы,
На малога гледзячы.
.....
.....
Там дзяучына танчыла,
За роунага ідучы,
На роунага гледзячы,
Украсіу мяне, маладу,
Як вішаньку у саду.

(карагод "зьмейка")

Васіль, Васіль, Васілёчак,
Васілёчак.
Невясёлы твой дзянечак,
Твой дзянечак.
Пайду у садок, пайду у садочак,
Пайду у садочак.
Пайду у садок, сарву цьвяточак,
Сарву цьвяточак.
Сарву цьвяточак, саю вяночак,
Саю вяночак.
А у тым танку мой нялюбы,
Мой нялюбы.
Мой нялюбы у скрыпку йграе,
У скрыпку йграе.
Яго скрыпка лубяная,
Лубяная.

(карагод "крыж")

Сола:

Ой, вясна, ой, красна,
А што ж ты нам прынясла?

Усе:

На дзевак -- расту-гу,
Хлопцам -- каросту.
На дзевак -- бобу-гу,
Хлопцам -- хваробу.
На дзевак -- трасцу-гу,
А хлопцам -- мясца.
На дзевак -- кашку-гу,
А хлопцам -- пляшку.
На дзевак -- сыра-га,
Хлопцам -- кія.
На дзевак -- кросны-ы,
А хлопцам -- млосна.

(карагод "калушта")

Вясна-красна,
Адкуль прыйшла (2 р.)
Адкуль прыйшла, што прынясла?
Малодачкам --
Па чауночку, (2 р.)
А дзевачкам -- па вяночку.
А дзевачкам --
Па вяночку, (2 р.)
А пастушкам -- па кіёчку.
Старым бабкам --
Па галушцы, (2 р.)
Малым дзеткам -- па кармушцы.

(карагод "ружа", усе сходзяцца у цэнтр, а потым разыходзяцца)

У полі, полі, гэі, на раздольлі
Зелена, зелена віно,
У нядзелю рано суджоно.
У полі, полі, сівы конь ходзіць,
Сівой, вароны, хораша убраны.
Хто ж яго спаймаў, хораша вабраў.
Ой, абазваўся малады хлопчык.
Я ж яго спаймаў, хораша вабраў,
Сеў дай паехаў дай на цесьця двор.

(карагод на тры лікі -- ромб з крыжамі)

Ой, лука ж наша, лука,
Ой, лука ж наша, лука,
Чаго ж лука ды не зелена?
Чаго ж лука ды не зелена?
Як жа мне зялёнай быці,
Танчуць мяне дзеўкі красны,
Танчуць мяне дзеўкі кра-га-а-сны,
Дзеўкі навасельскія.

У лазовых капцішчах,
У каравых анучах.

Дзеўкі салтаноўскія.

У шаковых чаравічках, (2)
У бялёвых панчошках. (3)
А на іх кашулячкі, (2)
Як бель бялюсенькія,
Як бель бялюсенькія,
Як тон танюсенькія.

(карагод ...)

Пасеялі дзеўкі лён, (2 р.)
Хлопцы:
Гэй, лю-лі, дзеўкі лён! (2 р.)
Пасеяшы, палолі,
Белы ручкі калолі,
Усхадзіўся сівы конь,
Патаптаў ён дзеўкам лён,
І макушкі паскусаў,
А рышточкі пакідаў.
Дзеўкі лянок сабралі,
Белы кужаль паслалі,
А паслаўшы паднялі,
А падняўшы памялі.

③ Дзеўкі лянок пабралі,
Палаценца наткалі.

(карагод "хваля")

пачынаюць хлопцы, стоячы на месцы:
-- А мы лядо капалі, капалі.
пайшлі на дзевак:
-- А мы проса сеялі, сеялі.
-- А мы проса вытапчам, вытапчам.
-- А чым жа вам вытаптаць, вытаптаць?
-- А мы коней выпусцім, выпусцім.
-- А мы коней забяром, забяром.
-- А мы коней выкупім, выкупім.
-- А чым жа вам выкупіць, выкупіць?
-- А мы дамо сто рублёў, сто рублёў.
-- Нам ня трэба й тысяча, тысяча.
-- А чаго ж вы прсіце, прсіце?
-- А мы просім Ганначку, Ганначку.
-- А Ганначка дурачка, дурачка.
-- А мы яе вывучым, вывучым.
-- А чым яе вывучыць, вывучыць?
-- Шаковінькай плётачкай, плётачкай.
-- Яна ж будзе плакаці, плакаці.
-- А мы сьлёзкі высушым, высушым.
-- А чым жа вам высушыць, высушыць?
-- А мы дамо молайца, молайца.
-- Выпускайце дзеўчыну, дзеўчыну.
-- Адчыняйце воргата, воргата!

Ой, у агародзе, ды на пераходзе,
Вясна-красна на увесь сьвет!
Сьлічна паненка ячмень жала,
Вясна-красна на увесь сьвет!
Ячмень жала, грэчку вязала,
Вясна-красна на увесь сьвет!
Да прыйшоў да яе кавалер яе,
Вясна-красна на увесь сьвет!
Да загадаў ёй сем загадак:
Вясна-красна на увесь сьвет!
-- Калі адгадаеш, то мая будзеш,
Вясна-красна на увесь сьвет!
А не адгадаеш, то мая (й) ня будзеш,
Вясна-красна на увесь сьвет!
-- Да што чорна да ня чэрнячы,
Вясна-красна на увесь сьвет!
-- Да што бела да ня белячы,
Вясна-красна на увесь сьвет!
-- Да што раба да ня рабячы,
Вясна-красна на увесь сьвет!
-- Да што расьце да бяз кораня,
Вясна-красна на увесь сьвет!
-- Да што гарыць да бяз полымя,
Вясна-красна на увесь сьвет!
-- Да што бяжыць да бяз ножачак,
Вясна-красна на увесь сьвет!
-- Да што плача да бяз сьлёзачак,
Вясна-красна на увесь сьвет!
-- Воран чорны да ня чэрнячы,
Вясна-красна на увесь сьвет!
-- Лебедзь белы да ня белячы,
Вясна-красна на увесь сьвет!

-- Дзяцел рабы да ня рабячы,
Вясна-красна на увесь сьвет!
-- Камень расьце да бяз караня,
Вясна-красна на увесь сьвет!
-- Зара гарыць да бяз полымя,
Вясна-красна на увесь сьвет!
-- Вада бяжыць да бяз ножачак,
Вясна-красна на увесь сьвет!
-- Скрыпка плача да бяз сьлёзачак,
Вясна-красна на увесь сьвет!

(карагод "бярозка")

А што з-пад лесіку-угу
Да лесу цёмнага.
Пр.: Ой-лі, вой, лю-лі,
Да лесу цёмнага.

А што з-пад садзіку,
Да з-пад зялёнага.
Ой там цякла рэчка,
Да рэчка быстрая.
Да рэчка быстрая,
Да беражыстая.
Ой на той рэчачцы
Да ляжыць кладачка.
Ой кладачка новая,
Дай асіновая.
А па той кладачцы
Да йшоу брат з сястрой.
Ой брат йшоу, прайшоу,
А сястра утонула.
Ой, не кажы братка,
Да што я лутонула.
Ой, а скажы братка,
Да што замуж пайшла.
Ой, не бяры братка
Дай у моры вады.
Ой, а у моры вада
Да от то кроу мая.
Ой, не касі, братка,
Да на лугу травы.
Ой, на лугу трава
Да то каса мая.
Ой, ня рві, братка,
Да жоутых красчак.
Ой, жоуты красчкі,
Да то краса мая.

**(карагод, калі у цэнтры дзяучына пакзвае
усё, аб чым сьпяваюць)**

А ці у цябе, перапёлка,
Да галоука баліць? (2 р.)
Пр.: Тут була, тут була
перапёлка,
Тут була, тут була
Красна дзевачка.
А ці у цябе, перапёлка,
Да вачата баляць?
А ці у цябе, перапёлка,
Да ручата баляць?
А ці у цябе, перапёлка,
Да нажата баляць?

④ А ці у цябе, перапёлка,
Да стары чалавек?
А ці у цябе, перапёлка,
Да малады чалавек?

(карагод)

-- Траўка-мураўка, чым нэ зялёна?
Ой, я ж вэлю, чым нэ зялёна?
-- Ой, як я ж маю зялёнай буты,
Потопталы ж мэнэ кошэвіцкы дэуцы,
Постолышчамы усё ж дыравымы,
А ганучкамы усё ж коравымы.
-- Траўка-мураўка, чого так зялёна?
-- Ой, як я ж маю нэ зялёнай буты,
Потопталы ж мэнэ гончароускы дэуцы,
Ой, тухлічкамы усё ж хромовымы,
А панчошкамы усё ж шоуковымы.

III. ГУЛЬНІ

**Баяры (хлопцы наступаюць на дзевак і
адступаюць, тады дзеукі наступаюць і
адыходзяць)**

Цароуна, добры вечар!
Баяры -- на здароуе.
Цароуна, пусьці у горад.
Баяры, нашто у горад?
Цароуна, дзевак сватаць.
Баяры, дзеукі малы.
Цароуна, перарослі.
Баяры, рушнічкоу ня ткалі.
Цароуна, ужо у трубочках.
Баяры -- каторую?
-- А мне тая спадабалась,
Што пяшчотна усміхалась!

**Груша (у сярэдзіне сядзіць "груша",
карагод ходзіць вакол яе)**

А мы грушу пасадзілі (2 р.)
А я маладзенька,
топ-топ-топ! (2 р.)
А ужо груша прынялася,
А ужо груша расьце, расьце,
А ужо груша цьвіце, цьвіце,
А ужо грушу пара трэсьці,
А ужо грушу пара есьці.

**Шчупак (хлопцы ланцугом бяруцца адзін з
другога ззаду)**

-- Есьці хачу.
-- З'еш жабу на карчу.

Проса

-- Хадзі да мяне проса сеяць.
-- А я не умею.
-- Хоць зараз.
-- Ах ты лайдак!

IV. ВАЛАЧОБНЫЯ

Ідзём-пайдзём удоль вуліцы,
Сьпявайце, братцы, сьпявайце! *
Удоль вуліцы у дзяучынскі двор,
У дзяучынскі двор на сем вакон.
Добры вячор дзяучыначка!
Ці сьпіш-ляжыш, спачываеш?
Калі ты сьпіш, устань з ложку,
Устань з ложку, абуй ножку,
Прычашыся гладзюсенька
Ды падыдзі бліэюсенька,
Сядзь пад вакном на усход сонца.
Проціу вакна зялёны сад,
А у тым садзе-вінаградзе
Кветкі цвітуць-расьцвітаюць,
Птушкі пяюць-расьпяваюць.

Лугам, лугам зеляненькім,
Ды віно ж маё зеляное!
Сьезачкамі дратаванымі,
Дай зялёны явар, вінаград!
Ішлі лугам валачобнікі,
Гуляючы, сьпяваючы.
-- А ці дома малады Іванька?
Ці сьпіш-ляжыш, адпачываеш?
Устань рана, ня сьпі позна,
Сядзь пад вакном на усход сонца.
Глянй, на дварэ што дзяецца,
Што дзяецца, лялеецца.
Сады цвітуць-расьцвітаюць,
Птушкі пяюць-расьпяваюць.
Гэта песня проціу лета,
Вясна-красна на увесь сьвет.
Колас точыць, выплываць хоча,
Вясна-красна на увесь сьвет!

V. ЮР'Я

Юр'я, устань рана,
Юр'я, умыйся бела,
Юр'я, прыбярыся,
Юр'я, прычашыся,
Юр'я, вазьмі ключы,
Юр'я, ідзі у поле,
Юр'я, адамкні зямлю,
Юр'я, пусьці расу.

Подай, Юр'ю, да ключы зь неба,
Адчыні ты сіняе неба,

5 Выпусьціці тэплое літо,
Штоб родзіло густое жыто.
І густое, корэністое,
А на колос колосістое,
А на зерне ядрэністое.

У чыстым полі пад яваром
Разгуляюся Юр'еу конь.
Разгуляюся Юр'еу конь,
Хвастом (і) мора раскалыхау.
Хвастом (і) мора раскалыхау,
Капытом (і) камень разьбівау.
Як у камні ядра нет,
Так у хлопцау прауды нет.

У чыстым полі пад яваром
Разгуляюся Юр'еу конь.
Разгуляюся Юр'еу конь,
Хвастом (і) мора раскалыхау.
Хвастом (і) мора раскалыхау,
Капытом (і) камень разьбівау.
Як у варэху ядра ёсць,
Так у дзевак прауда ёсць.

Юр'я сьвяты, бяры ключы,
Ды віно ж маё зеляное!
Бяры ключы, адмыкай зямлю,
Ды віно ж маё зеляное!
Адмыкай зямлю, выпускай расу,
Ды віно ж маё зеляное!
Ды ужо пара зямлю пахаць,
Ды віно ж маё зеляное!
Гарох, пшаніцу, усякую збажніцу,
Ды віно ж маё зеляное!

VI. ПАХАВАНЬНЕ СТРАЛЫ

Як пушчу стралу
Па усяму сялу,
Ды ідзі страла
Да уздоуж сяла,
Да зайдзі страла
К добру молайцу,
Да убі страла
Добрага молайца.
Да й што па малайцу
Некаму плакаць:
Матка старая,
Сястра малая,
А жана малада
Жыве каля горада.
Ой, дзе конік бяжыць,
Там зямля дрыжыць.
Ой, дзе мамка жыве,
Там рэкі плывуць.
Дзеея сястра жыве,
Ручаі плывуць.
А дзе жонка жыве,
Пажары гараць.

ЮР"Я СВЯТЫ

Юр"я святы бяры ключы

Ды вІно ж маё зеляное

Бяры ключы, адмыкай зямлю

Ды вІно ж маё зеляное

Адмыкай зямлю, выпускай расу

Ды вІно ж маё зеляное

Ды у жо пара зямлю пахаць

Ды вІно ж маё зеляное

Гарох, пшанІцу, усякую збажнІцу

Ды вІно ж маё зеляное

ПЕСЕНЬКА МАЯ ХАРОШАЯ.

Песенька мая харошая
Схаваю цябе к налецейку
А з налецейка, ды к ушэсцейку
Паеду у поле І з сахою
Вазьму песеньку за сабою
Буду полечка яраваці
Буду песеньку ёй спяваці
ЗІма з лецейкам сустрэлася
ЗІма у лецейка пыталася
--Ці было лета, ці не бывала?
Маці на вулку не пускала
Усё каморачку замыкала
А у каморачцы вакенечка
А у вакенечку кватэрачка
Ох, кІну-гляну у вакенечка
Да й па вуліцы пылок мяце
Божая маці танок вядзе
Шчэ й з маладымі малодкамі
А шчэ й з маімі падружкамі